

Warszawa 21 września 2015 r.

PIU 1270/2015

Szanowny Pan
Kazimierz Kleina
Przewodniczący Komisji Budżetu
i Finansów Publicznych
Senat RP

Szanowny Panie Przewodniczący,

W związku z przekazaniem Marszałkowi Senatu, uchwalonej przez Sejm w dn. 11 września 2015 r., ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Ustawy), Polska Izba Ubezpieczeń zwraca się z prośbą o rozważenie wprowadzenia następujących zmian w Ustawie:

**1) W art. 35 ust. 2 pkt 18 proponujemy w brzmieniu:
„18) Polskiej Izby Ubezpieczeń w zakresie wykonywania zadania, o którym mowa w art. 426 ust. 2 pkt 9”**

Powyższy przepis dotyczy danych objętych tajemnicą ubezpieczeniową pozyskiwanych przez PIU od zakładów ubezpieczeń w celu realizacji zadania nałożonego w ustawie na PIU polegającego na prowadzeniu systemu rozliczeń, dokonywaniu rozliczeń pomiędzy zakładami, gromadzeniu, przetwarzaniu i udostępnianiu informacji dotyczących rozliczeń między uczestnikami systemu w ramach Bezpośredniej Likwidacji Szkód (BLS).

Przepis w brzmieniu przyjętym przez Sejm wyłącza dostęp do danych osobowych, co będzie utrudniać funkcjonowanie systemu BLS, usprawnianie i rozwój tego systemu. Należy zauważyć, że nawet numer polisy jest daną osobową. BLS jest inicjatywą prokonsumencką, już po tak krótkim okresie funkcjonowania – 5 miesięcy nie ulega wątpliwości, że system zrewolucjonizował obsługę klientów zakładów ubezpieczeń. W interesie konsumentów PIU chciałaby rozwijać system BLS .

Jakiegokolwiek dane osobowe, jakie PIU mogłaby pozyskiwać podlegają ochronie na podstawie przepisów ustawy o ochronie danych osobowych, a ponadto jako dane objęte tajemnicą ubezpieczeniową, będą przez PIU szczególnie chronione w związku z uchwalonym przez Sejm przepisem art. 35 ust. 7 stanowiącym, że obowiązek zachowania tajemnicy ubezpieczeniowej ma zastosowanie do Polskiej Izby Ubezpieczeń i osób w niej zatrudnionych w zakresie wykonywania ustawowych zadań .

W aktualnie obowiązującej ustawie o działalności ubezpieczeniowej znajduje się przepis uprawniający PIU do pozyskiwania informacji objętych tajemnicą ubezpieczeniową w celu realizacji wskazanych w ustawie zadań, który nie przewiduje

ograniczenia w postaci wyłączenia danych osobowych. Przepis ten obowiązuje od 2004 r. i w okresie jego obowiązywania GIODO nie zgłaszał żadnych zastrzeżeń ani co do samej regulacji, ani też do przestrzegania przez PIU przepisów o ochronie danych osobowych.

2) Wnosimy o skreślenie art. 421

Stosownie do art. 421 Ustawy „przepisy niniejszego rozdziału nie wyłączają możliwości utworzenia ubezpieczeniowego samorządu gospodarczego na zasadach określonych w ustawie z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 710 oraz z 2014r. poz. 1662).”

Zakłady ubezpieczeń jako przedsiębiorcy na gruncie obecnie obowiązującego prawa mogą i będą mogły nadal bez przeszkód zrzeszać się w izby gospodarcze. Prawo to wynika wprost z ustawy o izbach gospodarczych. Z tego powodu ponowne wpisanie prawa do tworzenia izb gospodarczych w art. 421 ustawy o działalności ubezpieczeniowej jest zbędne i sprzeczne z zasadami techniki legislacyjnej.

Należy podkreślić, że Polska Izba Ubezpieczeń nie jest izbą gospodarczą w rozumieniu wspomnianej wcześniej ustawy o izbach gospodarczych, a organizacją ubezpieczeniowego samorządu gospodarczego, utworzonego w drodze ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej w rozdziale 16 „Ubezpieczeniowy samorząd gospodarczy”. Zgodnie z art. 420 ust. 1 uchwalonej przez Sejm Ustawy „Krajowe zakłady ubezpieczeń i zagraniczne zakłady ubezpieczeń wykonujące działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej tworzą ubezpieczeniowy samorząd gospodarczy” a stosownie do ust. 2 tego przepisu : „**Organizacją ubezpieczeniowego samorządu gospodarczego jest Polska Izba Ubezpieczeń, zwana dalej „Izbą”**”. W celu zapewnienia reprezentatywności i powszechności ubezpieczeniowego samorządu gospodarczego, art. 422 ust. 1 ustanawia obowiązkową przynależność do Izby wszystkich ubezpieczycieli, którzy prowadzą działalność ubezpieczeniową w Polsce.

W tym kontekście **art. 421, który przyznaje przymiot ubezpieczeniowego samorządu izbie gospodarczej, a nie wymaga, żeby jej członkami były wyłącznie zakłady ubezpieczeń, skutkuje tym, że ubezpieczeniowy samorząd gospodarczy mogą utworzyć przedsiębiorcy z różnych branż.** Organizacja złożona przykładowo z ubezpieczycieli, banków, pośredników i np. firm telekomunikacyjnych nie będzie ubezpieczeniowym samorządem gospodarczym i w związku z tym nie może w taki sposób tytułować się. Przepis w brzmieniu uchwalonym przez Sejm będzie wprowadzał w błąd innych uczestników rynku.

W odniesieniu do zarzutu o niekonstytucyjności w przypadku skreślenia tego przepisu, w szczególności sprzeczności skreślenia z art. 58 Konstytucji RP (ustanawiającym wolność zrzeszania się), należy zauważyć, że niekonstytucyjny może być tylko przepis, a nie jego brak.

Obligatoryjnej przynależności zakładów ubezpieczeń do Izby ani braku przepisu o treści, jak w art. 421, w obecnie obowiązującej ustawie nie podważał żaden konstytucjonalista od 2004 r. tj. od momentu wejścia w życie obowiązującej ustawy o działalności ubezpieczeniowej. Zgodność przepisów ustanawiających obligatoryjne

członkostwo w PIU z Konstytucją RP potwierdzili wybitni przedstawiciele prawa konstytucyjnego, jak prof. zw. dr hab. Paweł Sarnecki em. Kierownik Katedry Prawa Konstytucyjnego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, prof. nadzw. dr hab. Dariusz Dudek, kierownik Katedry Prawa Konstytucyjnego na Wydziale Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła w Lublinie, prof. Uniwersytetu SWPS w Warszawie dr hab. Marek Chmaj z Katedry Prawa Publicznego, Praw Człowieka i Prawa Europejskiego na Wydziale Prawa i Nauk Społecznych Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej Uniwersytetu SWPS („Status prawny i pozycja ustrojowa Polskiej Izby Ubezpieczeń”, wyd. I, TNOiK Toruń 2015). Załączamy tę publikację, a także opinię prof. UW dr hab. Roberta Grzeszczaka z Katedry Prawa Europejskiego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, z której wynika, że regulacje dotyczące obligatoryjnej przynależności zakładów ubezpieczeń do PIU nie stanowią bezpośredniej ani pośredniej dyskryminacji zakładów ubezpieczeń ze względu na ich siedzibę (pochodzenie), nie stanowią utrudnienia w dostępie do rynku krajowego, nie są dyskryminacyjne ani protekcyjnistyczne, ich celem nie jest ochrona rynku krajowego przed obcą konkurencją czy też przed napływem zagranicznych zakładów ubezpieczeń, tym samym nie naruszają prawa Unii Europejskiej i nie ograniczają swobody przepływu przedsiębiorczości (art. 49 TFUE i n.).

Dla zachowania spójności przepisów oraz transparentności działania podmiotów rynku ubezpieczeniowego, art. 421 Ustawy powinien zostać skreślony.

3) Artykuł 18. ust 3

Pragniemy podkreślić, że niezwykle istotne jest zachowanie art. 18 ust. 3 Ustawy. Przepis ust. 3 wyłącza spod zakazu wynagradzania czynności związane z oferowaniem możliwości skorzystania z ochrony ubezpieczeniowej oraz czynności związane z wykonywaniem umowy, umowy ubezpieczenia grupowego zawarte na rachunek pracowników lub osób wykonujących pracę na podstawie umów cywilnoprawnych oraz członków ich rodzin, a także umów zawartych na rachunek członków stowarzyszeń, samorządów zawodowych lub związków zawodowych.

Ubezpieczenia grupowe zawierane na rachunek w/w osób pełnią ważną funkcję społeczną, gdyż zapewniają powszechność ochrony ubezpieczeniowej w wielu zakładach pracy osobom, które zapewne nie korzystałyby z niej, gdyby ciężaru organizacji tych umów nie wzięł na siebie pracodawca. Przy niskiej świadomości ubezpieczeniowej społeczeństwa, indywidualne ubezpieczenia nie byłyby tak powszechne.

Ochrona w ramach ubezpieczenia grupowego, oferowana jest za przystępną „cenę”, niemożliwą do osiągnięcia w ubezpieczeniach indywidualnych. Z uwagi na konieczność oceny ryzyka odrębnie dla każdego ubezpieczającego w ubezpieczeniach indywidualnych, formuła taka wyeliminowałaby z zakresu ochrony szereg osób, które – na przykład z uwagi na zły stan zdrowia – nie mogą uzyskać ochrony ubezpieczeniowej na podstawie umowy indywidualnej, lecz mogą z ochrony takiej skorzystać w formule ubezpieczenia grupowego, które opierają się na ocenie ryzyka całej grupy.

Ze względów organizacyjnych nie można zastąpić ubezpieczeń grupowych w zakładach pracy wieloma umowami indywidualnymi. Zawarcie, wdrożenie i obsługa umowy

ubezpieczenia grupowego jest pracochłonna i wymaga zaangażowania zarówno określonego nakładu pracy, jak i środków. W przypadku dużych zakładów pracy ubezpieczających pracowników i ich rodziny, ubezpieczających swoich pracowników, wykonywanie czynności administracyjnych związanych z realizacją umów ubezpieczenia jest bardzo pracochłonne i wymaga oddelegowania do tego celu dedykowanego pracownika w wymiarze przynajmniej części etatu. Są to przy tym osoby, którym ufa pracodawca i pracownicy. Dzięki temu, że są to osoby z zakładu pracy, pracownicy mają do nich łatwy dostęp. Ponadto wynagrodzenie dla osób, które wykonują czynności techniczne nie jest zależne od poziomu uszkodowości, nie ma więc w tym przypadku mowy o jakimkolwiek konflikcie interesów.

Umowy ubezpieczenia grupowego na rzecz pracowników są z powodzeniem stosowane od wielu lat. Sposób ich funkcjonowania na rynku nie budził nigdy systemowych zastrzeżeń. Nie wiązały się z nimi nadużycia, które uzasadniałyby tak drastyczną ingerencję ustawodawcy w sposób wynagradzania osób wykonujących czynności związane z zawieraniem i realizacją tych umów.

Z uwagi na istotne znaczenie dla rynku ubezpieczeniowego oraz dla rozwoju samorządu ubezpieczeniowego, Polska Izba Ubezpieczeń zwraca się o uwzględnienie przedstawionych w piśmie postulatów w trakcie rozpatrywania Ustawy przez Komisję Budżetu i Finansów Publicznych Senatu RP.

W wypracowaniu szacunkowe,

Przewodniczący Zarządu
Polskiej Izby Ubezpieczeń
J. Grzegorz Prądzynski

Załączniki:

- 1) „Status prawny i pozycja ustrojowa Polskiej Izby Ubezpieczeń”, wyd. I, TNOiK Toruń 2015).
- 2) Opinia prof. UW dr hab. Roberta Grzeszczaka z Katedry Prawa Europejskiego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego w przedmiocie oceny wymogu obligatoryjnego członkostwa zakładów ubezpieczeń działających na terenie Rzeczypospolitej Polskiej w ubezpieczeniowym samorządzie gospodarczym (Polskiej Izbie Ubezpieczeniowej) w związku z unijną swobodą przedsiębiorczości, wyrażoną w art. 49 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Do wiadomości:

- 1/ Sz. P. Grzegorz Bierecki – Zastępca Przewodniczącego Komisji Budżetu i Finansów Publicznych
- 2/ Sz. P. Piotr Gruszczyński – Zastępca Przewodniczącego Komisji Budżetu i Finansów Publicznych
- 3/ Sz. P. Henryk Cioch – Członek Komisji Budżetu i Finansów Publicznych
- 4/ Sz. P. Leszek Czarnobaj – Członek Komisji Budżetu i Finansów Publicznych
- 5/ Sz. P. Tadeusz Kopeć – Członek Komisji Budżetu i Finansów Publicznych
- 6/ Sz. P. Marek Martynowski – Członek Komisji Budżetu i Finansów Publicznych
- 7/ Sz. P. Janusz Sepioł – Członek Komisji Budżetu i Finansów Publicznych
- 8/ Sz. P. Witold Sitarz – Członek Komisji Budżetu i Finansów Publicznych